

86

N U T A R I M A S

(skirti stacionarinę teismo psichiatrinę
ekspertizę)

Vilnius,

1980 m. vasario 20 d.

Lietuvos TSR Valstybės saugumo komiteto tardymo skyriaus tardytojas vyr. leitenantas Matulevičius, išnagrinėjęs baudžiamąją bylą Nr.82,

N U S T A Č I A U:

1980 m. vasario 20 d. šioje byloje patrauktas kaltinamuoju pagal Lietuvos TSR BK 68 str. I d. Statkevičius Algirdas, Jono, gimęs 1923 metais, gyv. Vilniuje, , dirbantis Vilniaus miesto greitosios medicinos pagalbos stotyje gydytoju - psichiatru.

Parengtinio tardymo eigoje nustatyta, kad A.Statkevičius nuo 1979 metų pradžios sistemingai gamino ir platino įvairius rašinius, kuriuose skleidžiami šmeižtiški prasimanymai, žeminantys tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką bei kitokią panašaus turinio literatūrą.

Tais pat metais jis kartu su kitais priešiška tarybinei santvarkai nusiteikusiais asmeninimis pradėjo gaminti ir platinti šmeižtiško antitarybinio turinio dokumentus, kuriuos pasirašinėjo taip vadinamos "Lietuvos visuomeninės grupės Helsinkio susitarimų vykdymui remti" nario vardu.

1970 metais už analogiškos pavojingos visuomenei veikos padarymą A.Statkevičius buvo traukiamas baudžiamojon atsakomybėn, tačiau nustačius, kad jis yra nepakaltinamas (serga paranojaline psichopatija su didybės pervertinimo idėjomis bei epizodinėmis klausos haliucinacijomis), Lietuvos TSR Aukščiausiojo teismo teisminės baudžiamųjų bylų nagrinėjimo kolegijos 1970 m. rugsėjo 16 dienos nutartimi nuo baudžiamosios atsakomybės buvo atleistas

ir jam buvo paskirtas priverstinis gydymas specialaus tipo psichiatrinėje ligoninėje. 1971 metais A. Statkevičius buvo gydomas nuo šizofrenijos paranoidinėje formoje Respublikinėje Vilniaus psichiatrinėje ligoninėje ir 1971 m. rugsėjo 20 d. priverstinis gydymas jam buvo panaikintas.

Tokiu būdu kyla abejonė dėl dabartinės A. Statkevičiaus psichinės būsenos. Kadangi kaltinamojo A. Statkevičiaus psichiniam stoviui nustatyti reikalingos specialios žinios psichiatrijos srityje, vadovaudamasis Lietuvos TSR BPK 207-2II straipsniais,-

N U T A R I A U:

I. Paskirti kaltinamajam A. Statkevičiui baudžiamojoje byloje Nr. 82 stacionarinę teismo-psichiatrinę ekspertizę, kurią pavesti daryti Lietuvos TSR Respublikinės N. Vilnios psichoneurologinės ligoninės teismo psichiatrinei komisijai.

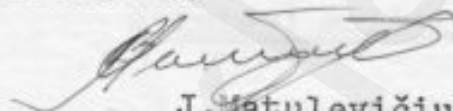
2. Ekspertams spręsti pateikti šiuos klausimus:

- ar sirgo kaltinamasis A. Statkevičius nusikaltimo padarymo metu kokia nors psichine liga? Jeigu sirgo, tai koks buvo jo susirgimo pobūdis ir ar galėjo jis ryšium su tuo suprasti savo veiksmus bei juos valdyti?
- ar A. Statkevičius serga kokia nors psichine liga šiuo metu. Jei serga, tai koks jo susirgimo pobūdis ir ar gali jis suprasti savo veiksmus bei juos valdyti, tai yra ar pakaltinamas?
- jeigu A. Statkevičius dabartiniu metu serga kokia nors psichine liga, tai kokio pobūdžio gydymas jam reikalingas?

3. Ekspertams pateikti baudžiamosios bylos Nr. 82 medžia-

gą, liečiančią šią ekspertizę, ir A.Statkevičių stebėjimui.

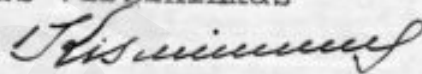
Lietuvos TSR valstybės saugumo komiteto
tardymo skyriaus tardytojas
vyr. leitenantas

J. Matulevičius

Sutinka -

Lietuvos TSR valstybės saugumo komiteto
tardymo skyriaus viršininkas
pulkininkas

E. Kisminas

N U T A R T I S
1980 m.rugpjūčio mėn.11 d.
Vilniaus m.

Lietuvos TSR Aukščiausiojo teismo teisminė baudžiamųjų bylų kolegija, susidedanti iš pirmininkaujančiojo teismo nario R. ANDRIKIO, liaudies tarėjų E.TREINIENĖS, A.RUŽO, sekretoriaujant R.BARANAUSKAITEI, dalyvaujant prokurorui A.KIRIJENKO, gynėjui V.APERAIČIUI, ekspertui-psichiatrui N.NAUJOKAITYTEI, vertėjui P.FROLOVUI,

v i e š a m e teisiamaajame posėdyje išnagrinėjo baudžiamąją bylą dėl priverčiamųjų medicininio pobūdžio priemonių skyrimo S t a t k e v i č i u i Algirdui, Jono s., gimusiam 1923 balandžio mėn.1 d.Lietuvos TSR, Šakių raj., Pusdešrių km., TSRS piliečiui, lietuviui, nepartiniam, turinčiam aukštąjį išsilavinimą, vedusiam, teistam 1951 m. rugsėjo mėn. 15 d. pagal RTFSR BK 58-1 "a" str. laisvės atėmimu 10 metų, nuo bausmės atleistam pagal TSRS ATP 1955 m. rugsėjo mėn.17 d. Įsaką panaikinant teistumą, dirbusiam Vilniaus m. greitosios pagalbos stotyje gydytoju-psichiatru, gyv. Vilniuje,

Teisminė kolegija

n u s t a t ė :

A. Statkevičius, gyvendamas Vilniuje, Čarno g. Nr.18, bt.21, nuo 1979 metų, siekdamas susilpninti Tarybų valdžią, sistemingai gamino ir platino literatūrą, kurioje skėldžiamis tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką žeminantys šmeižtiški prasimanymai, esant šioms aplinkybėms:

1979 m.jis rašomąja mašinėle atspausdino savo sukurtą šmeižtiško antitarybinio turinio kūrinį "Sofiokratija ir geodoroviniai jos pagrindai", kuriame niekina marksizmo-leninizmo teoriją, neigia socialistinės revoliucijos, tarybinės valstybinės ir visuomeninės santvarkos vertę. Šį kūrinį A. Statkevičius platino Vilniaus mieste pilname ir sutrumpintuose variantuose.

Tais pačiais metais A. Statkevičius platinimo tikslu parašė antitarybinio turinio kūrinį "Tarptautiniai vaikų metai ir nepriklausoma Lietuva", kuriame šmeižiama tarybinė valstybinė ir visuomeninė santvarka, iš antitarybinių pozicijų nušviečiama Tarybų Lietuvos respublikos sukūrimas, raginama atkurti nepriklausomą Lietuvą. Šį kūrinį saugojimui jis buvo palikęs B. Čeikauskienės bute.

Tais pačiais metais jis įsijungė į antivisuomeninės "Helsinkio susitarimų vykdymui remti Lietuvos visuomeninės grupės" veiklą ir jos vardu gamino ir platino šmeižtiško antitarybinio turinio dokumentus Nr. 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, kuriuose liaupsino už valstybinius nusikaltimus suimtą ir kalinamą A. Terecko, J. Sasnausko, T. Velikanovos, V. Skudžio P. Paulaičio, iškeldinto iš Maskvos A. Sacharovo antitarybinę ir antivisuomeninę veiklą, iš antitarybinių pozicijų nušvietė valstybinių nusikaltėlių nuteisimą ČSR, įvykius Afganistane, teigė, jog TSRS persekiojami vokiečių tautybės piliečiai.

Dalis šių dokumentų buvo persiųsti į užsienį, kur antitarybinės buržuazinės organizacijos panaudojo juos antitarybinei kompanijai prieš TSRS vesti.

A. Statkevičiaus padaryta pavojinga visuomenei veikla įrodyta.

Asmens kratos metu pas A. Statkevičių paimtas kūrinys "Sofiokratija ir jos geodoroviniai pagrindai" (t.1, b.1.101). Tokie pat kūriniai paimti ir kratų pas V. Vosyliūtę ir A. Statkevičių metu (t.4, b.1. 30; t.2, b.1.2).

Be to, pas A. Statkevičių buvo paimta šio kūrinio atskiros dalys ir lapai (t.2, b.1.2; t.3, b.1.2), taip pat sutrumpintas kūrinio variantas.

Parengtinio tardymo metu liudytoja O. Lukauskaitė-Poškienė parodė, kad A. Statkevičius buvo davęs jai paskaityti savo veikalą "Sofiokratija ir geodoroviniai jos pagrindai" (t.4, b.1. 134).

Liudytoja N. Mandrik parodė, jog ji vertė šį veikalą į rusų kalbą A. Statkevičiaus prašoma. Jis darė pataisas ranka vertimo rankraštyje.

Ekspertizė nustatė, kad N. Mandrik vertimo rankraštyje pataisymus darė A. Statkevičius (t.4, b.1.151).

Tai, kad A. Statkevičius vertė savo kūrinį į rusų kalbą, rodo, kad vertimą darė kūrinio platinimo tikslu.

Kratos metu pas B. Čeikauskienę buvo rastas rankraštis "Tarptautiniai vaikų metai ir nepriklausoma Lietuva" (t.2, b.1. 181).

Liudytoja B.Čeikauskienė parodė, kad visus dokumentus, tame tarpe ir šį rankraštį, kurie buvo paimti kratos metu, jai atnešė O. Statkevičienė 1979 m. spalio 3 d.

Liudytoja O. Statkevičienė patvirtino jos parodymus.

Ekspertizė nustatė, kad šį rankraštį parašė A. Statkevičius (t.4, b.1.151). Jis, be to, atliko ir pataisymus minėto kūrinio mašinraštiniame tekste, kuris taip pat buvo paimtas pas B. Čeikauskienę.

Liudytojas B. Laurinavičius parodė, kad A. Statkevičius priklausė "Helsinkio susitarimų vykdymui remti Lietuvos visuomeninės grupės". Tą patvirtino parengtinio tardymo metu liudytojai O. Lukauskaitė-Poškienė ir J. Jurevičius, kurie teisiamoj posėdžio metu patvirtino savo parodymus.

Kratos metu pas A. Statkevičių buvo rastas ir paimtas šios grupės naujų narių sąrašas, iš kurio matyti, kad A.Statkevičius buvo šios grupės nariu (t.3, b.1.2, 7).

Apie tai, kad į minėtą grupę įstojo A. Statkevičius, pranešė ir užsienio radijas (t.4, b.1.85).

Kratų pas A. Statkevičių ir M.Jurevičių metu paimti šios grupės dokumentai Nr. 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 keliuose egzemplioriuose (t.3, b.1.2, 319).

Liudytojai B. Laurinavičius, M. Jurevičius ir O. Lukauskaitė-Poškienė parodė, kad grupės dokumentus, kuriuose jie protestavo prieš valstybinių organų veiksmus, pasirašinėdavo ir A. Statkevičius.

Ekspertizė nustatė, kad A. Statkevičius pasirašė dokumentus Nr. 18, ir 21 (t.4, b.1.151).

Ant kitų dokumentų nurodyta A. Statkevičiaus pavardė (t.3, b.1. 4, 5, 47, 61, 65, 93, 109).

Nustatyta, kad šios grupės dokumentai Nr. 19 ir Nr.26 buvo persiųsti į užsienį ir panaudoti antitarybinei kompanijai prieš TSRS vesti spaudoje ir per radiją (t.4, b.1. 80,88).

Šiais įrodymais nustatyta, kad A. Statkevičius padarė pavojingą visuomenei veiką, numatytą Lietuvos TSR BK 68 str. 1 d.

Teismo psichiatrinė ekspertizė nustatė, kad pavojingos visuomenei veikos metu A. Statkevičius sirgo lėtine psichine liga (šizofrenija) ir negalėjo suprasti savo veiksmų esmės ir jų valdyti (t.1, b.1.97), t.y. buvo nepakaltinamas. Šia liga jis serga ir šiuo metu, jam reikalingas priverstinis gydymas.

A. Statkevičiaus psichinė būseną ir padarytos visuomenei veikos pobūdis rodo, kad jis yra itin pavojingas visuomenei. Todėl A. Statkevičius, padaręs pavojingą visuomenei veiką nepakaltinamumo būsenoje, nuo baudžiamosios atsakomybės atleistas (Lietuvos TSR BK 12 str. 1 d.) ir jam taikytina priverčiamoji medicininio pobūdžio priemonė - atidavimas į specialaus tipo psichiatrinę ligoninę (Lietuvos TSR BK 59 str.).

Daiktiniai įrodymai saugotini prie bylos, išskyrus rašomąją mašinėlę "Erika" Nr.1802071, kuri, kaip nusikaltimo įrankis (ja buvo spausdinama antitarybinio pobūdžio dokumentai), konfiskuotina.

Teisminė kolegija, vadovaudamasi Lietuvos TSR BPK 360, 361 str. str.,

n u t a r ē:

Pripažinti, jog S t a t k e v i č i u s Algirdas, Jono s., padarė pavojingą visuomenei veiką, numatytą Lietuvos TSR BK 68 str. 1d. Atleisti jį nuo baudžiamosios atsakomybės ir paskirti priverčiamąją medicininio pobūdžio priemonę - atidavimą į specialaus tipo psichiatrinę ligoninę.

Kardomąją priemonę - suėmimą, - p a n a i k i n t i nuo A. Statkevičiaus pristatymo į ligoninę momento.

Rašomąją mašinėlę "Erika" Nr. 1802071 konfiskuoti, kitus daiktinius įrodymus saugoti prie bylos.

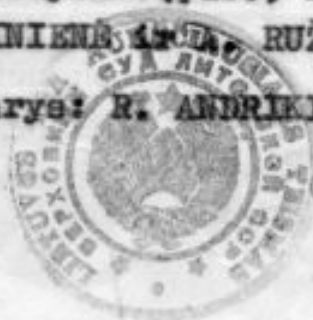
Nutartis kasacine tvarka negali būti apskundžiama bei užprotestuojama.

Pirmininkaujantysis:(pas.) R. ANDRIKIS

Liaudies tarėjai:(pas.) E. TREINIS, A. RUŽAS

Nuorašas tikras:

Teismo narys: R. ANDRIKIS

Silvestras

N u o r a š a s

N U T A R T I S

Vilnius,

1980 m. rugpjūčio mėn. 11 d.

Lietuvos TSR Aukščiausiojo teismo teisminė baudžiamųjų bylų kolegija, susidedanti iš pirmininkaujančiojo teismo nario R. ANDRIKIO, liaudies tarėjų E. TREININENĖS, A. RUŽO, sekretoriaujant R. BARANAUSKAITEI, dalyvaujant prokurorui A. KIRIJENKAI, gynėjui V. APERAIČIUI, ekspertui N. NAUJOKAITYTEI, teisiamajame posėdyje išnagrinėjo baudžiamąją bylą dėl pri-
verčiamųjų medicininių pobūdžio priemonių skyrimo Statkevičiui Algirdui, Jono s., ir

n u s t a t ė :

Teisiamajame posėdyje išvadą apie A. Statkevičiaus psichinę būseną davė N. Vilnios psichiatrinės ligoninės ekspertė-psichiatrė N. NAUJOKAITYTĖ, kuriai reikalinga atlygiati už darbą - 8 val. po 1,50 rub., viso 12 rub.

Teisminė kolegija, vadovaudamasi Lietuvos TSR BPK 122 str.,

n u t a r ė :

Nijolei NAUJOKAITYTEI išmokėti iš teismo lėšų dvylika rublių.

Pirmininkaujantysis: (pas.) R. ANDRIKIS

Liaudies tarėjai: (pas.) E. TREININENĖ ir A. RUŽAS

Nuorašas tikras

Teismo narys: R. ANDRIKIS

H U T A R T I S

Vilnius,

1987 m. sausio mėn. 8 d.

Lietuvos TSR Aukščiausiojo teismo teisminė baudžiamųjų bylų kolegija, susidedanti iš pirmininkaujančiojo teismo nario A. JUKNOS, liaudies tarėjų: A. Panamariovienės ir V. Bronušo, sekretoriaujant M. Viskontsai, dalyvaujant prokurorui J. Bakučioniui, gydymo įstaigos atstovei L. Fabionavičienei,

teisiama jame posėdyje išnagrinėjusi baudžiamąją bylą, kurioje Lietuvos TSR aukščiausiojo teismo teisminės baudžiamųjų bylų kolegijos 1980 m. rugpjūčio 11 d. nutartimi S t a t k e v i č i u s Algirdas, Jono s., gim. 1923 m. balandžio 1 d., už padarytą pavojingą visuomenei veiką, numatytą Lietuvos TSR BK 68 str. 1 d., atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės ir jam paskirta priverčiamoji medicininio pobūdžio priemonė - stidavimas į specialaus tipo psichiatrinę ligoninę,

n u s t a t ė :

Sutinkamai su Lietuvos TSR aukščiausiojo teismo teisminės baudžiamųjų bylų kolegijos 1980 m. rugpjūčio 11 d. nutartimi A. Statkevičius, gyvendamas Vilniuje, nuo 1979 m., siekdamas susilpninti Tarybų valdžią, sistemingai gamino ir platino literatūrą, skleidžiančią tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką žeminančius šmeižikiškus prasimanymus, tuo padarydamas pavojingą visuomenei veiką, numatytą Lietuvos TSR BK 68 str. 1 d.

Kadangi A. Statkevičius padarė pavojingą visuomenei veiką nepakaltinamumo būsenoje, teisminė kolegija atleido jį nuo baudžiamosios atsakomybės taikant priverčiamąją medicininio pobūdžio priemonę - stidavimą į specialaus tipo psichiatrinę ligoninę.

Kaip matyti iš bylos medžiagos, A. Statkevičius buvo gydomas specialaus tipo psichiatrinėje ligoninėje Černiachovske, iš kur vėliau buvo perkeltas į Taškentą. Ligonio elgesys viso

LITUOVOS TSR
AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

2

gydymo specialiose ligoninėse metu buvo teisingas, tvarkingas, ji nepažeidinėjo nustatyto režimo, ryšius su kuo Sadyr Rachimovo rajono liaudies teismo buvo nukreiptas tolimesniai priverstiniai gydymui bendro tipo psichiatrinę ligoninę pagal ligonio gyvenamąją vietą - Respublikinę Vilniaus psichiatrinę ligoninę nuo 1987 rugpjūčio 9 d.

Kadangi gydymo eigoje A. Statkevičiaus psichinė būklė ir toliau buvo geras, stabilus, elgesys teisingas, kritiškai vertina savo ankstyvesnę veiklą, realiai planuoja ateitį, rūpinasi šeima Respublikinė Vilniaus psichiatrinė ligoninė prašo perduoti ligoninės globai ir aktyviai dispanserinio skyriaus įskaitai, stebėjimui ir palaikančiajam gydymui, kaip esanį, šiuo metu socialiai nepavojingą.

Respublikinės Vilniaus psichiatrinės ligoninės administracijos teikimas tenkintinas.

Kaip matyti iš gydytojų komisijos išvados, A. Statkevičiaus psichinė būklė jau ilgą laiką yra geras, stabilus, elgesys teisingas, jis kritiškai vertina savo ankstyvesnę veiklą, realiai planuoja ateitį, rūpinasi šeima, šiuo metu nėra socialiai pavojingas.

Netikėti gydytojų komisijos išvada teisminei kolegijai neranda pagrindo, o todėl teikimas tenkintinas.

Vadovaudamasi Lietuvos TSR BK 59 str. ir BPK 363, teisminei kolegijai

n u t a r ė :

1987 08 08 1987 08 08 priverčiamąją medicininio pobūdžio priemonę - gydymą bendrojo tipo psichiatrinėje ligoninėje S t a t k e v i č i u i Algirdui, Jono s. panaikinti, perduodant jį šeimos - Statkevičienės Onos, Jono d. globai ir dispanserinio skyriaus pagal gyvenamąją vietą įskaitai, stebėjimui ir palaikančiajam gydymui.

Pirminkaujantis (pas.) A. Jukna,

Liaudies tarėjai (pas.) J. Janamariovienė ir V. Bropušas,

Nuorašas tikras:

Teismo narys

Priedas: 4 lapai

A. Jukna

Teismo narys

A. Jukna